

Original Article

Modeling Marital Orientation Based on the Big Five Personality Traits with the Mediation of Family Friendship

Faezagh Govanji¹, Reza Ahmadi¹✉, Ahmad Ghazanfari¹

1. Department of Psychology, Shahrekord Branch, Islamic Azad University, Shahrekord, Iran.

Received: 2024/02/22

Revised: 2025/08/19

Accepted: 2025/09/03

DOI: 10.48308/jfr.2025.234891.1712

Highlights

- The structural equation model revealed that the Big Five personality traits predict marital orientation (optimistic or pessimistic attitude toward marriage) among single Iranian students, both directly and indirectly through the mediation of "family friendship."
- Among personality traits, "Neuroticism" had a negative direct and indirect effect (by weakening family friendship) on a positive marital orientation, while "Agreeableness" and "Conscientiousness" showed both positive direct and indirect effects (by strengthening family friendship). "Openness to experience" had only a positive indirect effect through enhancing family friendship.
- The variable "family friendship" (as a positive emotional and supportive atmosphere in the family of origin) is not only a powerful direct predictor of a positive marital orientation but also acts as a key mediating mechanism, demonstrating how stable personality traits influence an individual's attitude toward marriage by shaping the quality of family relationships.

Extended Abstract

Background and Objective: The family, as the fundamental unit of society, is profoundly influenced by the decisions individuals make regarding marriage. Marital orientation—encompassing attitudes, expectations, and readiness for marriage—serves as a critical precursor to marital satisfaction and stability. While previous research has highlighted the role of personality traits in relationship dynamics, the mechanisms through which these traits shape marital orientation remain underexplored. This study aims to address this gap by proposing and testing a comprehensive model that examines the direct and indirect effects of the Big Five personality traits (neuroticism, extraversion, openness to experience, agreeableness, and conscientiousness) on marital orientation, with family friendship acting as a mediating variable. Family friendship, defined as the perceived atmosphere of emotional intimacy, support, and positive communication within the family of origin, is hypothesized to serve as a key pathway through which personality influences marital orientation.

Theoretical Framework: This research is grounded in two primary theoretical frameworks: the Five-Factor Model of Personality and Family Systems Theory. The Five-Factor Model provides a comprehensive framework for understanding how fundamental personality dimensions influence interpersonal relationships and life choices. Family Systems Theory, particularly Bowen's concept of differentiation of self, emphasizes how family emotional processes are internalized and reproduced in future relationships. The integration of these frameworks suggests that personality traits not only directly affect marital orientation but also shape family dynamics, which in turn influence attitudes toward marriage.

Research Method: This study employed a descriptive-correlational design using structural equation modeling (SEM). The statistical population consisted of all single students enrolled at Islamic Azad University branches in Isfahan Province in 2022. Using a stratified random sampling method, 500 participants (303 female and 197 male) were selected based on the number of research variables and conventional statistical power considerations. Participants completed three validated self-report questionnaires: the Marital Orientation Questionnaire (2020), which assesses attitudes, desires, and readiness for marriage; the NEO Short-Form Personality Inventory (1985), which measures the Big Five personality traits; and the Family Friendship Scale (2019), which evaluates emotional intimacy, support, and positive interactions within the family.

The research procedure involved multiple stages: initial instrument validation through confirmatory factor analysis, data collection through coordinated sessions at university branches, and comprehensive statistical analysis. Data analysis was conducted in two stages: first, correlation analyses were performed using SPSS software to examine relationships between variables; second, structural equation modeling was implemented using AMOS software to test the direct and indirect effects of personality traits on marital orientation via family friendship. Model fit was assessed using multiple indices including χ^2/df , CFI, GFI, RMSEA, and SRMR. The mediation effects were tested using bootstrapping procedures with 5000 resamples to ensure robustness of findings.

Findings: The results revealed significant direct and indirect effects of personality traits on marital orientation. Neuroticism demonstrated a significant negative direct effect on marital orientation ($\beta = -0.24, p < 0.01$), indicating that individuals with higher levels of neuroticism were less likely to exhibit a positive orientation toward marriage. In contrast, agreeableness ($\beta = 0.31, p < 0.01$) and conscientiousness ($\beta = 0.28, p < 0.01$) had significant positive direct effects, suggesting that these traits foster a proactive and optimistic outlook on marriage. Family friendship also exhibited a strong positive direct effect on marital orientation ($\beta = 0.42, p < 0.01$), underscoring its importance as a predictor.

The mediation analysis revealed complex pathways through which personality influences marital outcomes. Neuroticism had a negative indirect effect on marital orientation through reduced family friendship ($\beta = -0.16, p < 0.01$), implying that individuals with higher neuroticism perceived lower levels of familial support, which in turn diminished their marital orientation. Openness to experience, while not directly affecting marital orientation, exerted a positive indirect effect through family friendship ($\beta = 0.12, p < 0.05$), indicating that open individuals may cultivate richer familial interactions that enhance their marital outlook. Agreeableness ($\beta = 0.18, p < 0.01$) and conscientiousness ($\beta = 0.15, p < 0.01$) also showed significant positive indirect effects, highlighting that these traits contribute to a supportive family environment, which subsequently promotes a positive marital orientation. Extraversion did not show significant direct or indirect effects in this model. The model demonstrated excellent fit with the data (CFI = 0.97, GFI = 0.95, RMSEA = 0.04, SRMR = 0.05), confirming its robustness.

Discussion and Implications: The findings provide substantial evidence for the complex interplay between personality, family dynamics, and marital orientation. The significant mediation effects suggest that family friendship serves as a crucial mechanism through which personality traits influence marital attitudes. This underscores the importance of considering both individual differences and family context in understanding marriage-related decision making. From a practical perspective, these results highlight the potential value of incorporating personality assessment and family relationship enhancement components in premarital counseling programs. Interventions aimed at improving family communication patterns and emotional support could potentially mitigate the negative effects of certain personality traits while enhancing the positive influences of others.

Conclusion: This study makes significant contributions to the understanding of marital orientation by demonstrating the dual pathways through which personality traits influence marriage attitudes—both directly and through the mediation of family friendship. The findings emphasize that marital

orientation is shaped not only by individual personality characteristics but also by the quality of family relationships that these characteristics help create. The research limitations include its cross-sectional design and focus on a specific cultural context, suggesting the need for longitudinal studies across diverse populations. Future research should explore additional mediating variables and examine how these relationships evolve over time and across different stages of relationship development.

Keywords: Marriage Orientation, Personality Traits, Family Friendship.

How to cite: Gavanji, F. , Ahmadi, R. and Ghazanfari, A. (2025). Modeling the marriage orientation of the five personality traits with the mediation of family friendship. *Journal of Family Research*, 21(4), 18-36. doi: 10.48308/jfr.2025.234891.1712

✉Corresponding Author Email Address: rozgarden28@yahoo.com

Copyright: © 2026 by the authors. Submitted for possible open access publication under the terms and conditions of the creative commons attribution (CC BY) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

مقاله پژوهشی

مدل یابی جهت گیری ازدواج براساس ویژگی های پنج گانه شخصیتی با میانجی گری خانواده دوستی

فائزه گوانجی^۱، رضا احمدی^{۱*}، احمد غضنفری^۱

۱. گروه روانشناسی، واحد شهرکرد، دانشگاه آزاد اسلامی، شهرکرد، ایران.

دریافت مقاله: ۱۴۰۲/۱۲/۰۳ دریافت نسخه اصلاح شده: ۱۴۰۴/۰۵/۲۸ پذیرش مقاله: ۱۴۰۴/۰۶/۱۲

DOI: 10.48308/jfr.2025.234891.1712

نکات برجسته

- مدل معادلات ساختاری نشان داد که ویژگی های شخصیتی پنج گانه هم به صورت مستقیم و هم به طور غیرمستقیم و از طریق میانجی گری «خانواده دوستی»، جهت گیری ازدواج (نگرش خوشبینانه یا بدبینانه به ازدواج) را در دانشجویان مجرد ایرانی پیش بینی می کنند.
- در بین ویژگی های شخصیتی، «روان رنجوری» اثر منفی مستقیم و غیرمستقیم (از طریق تضعیف خانواده دوستی) بر جهت گیری مثبت به ازدواج داشت، در حالی که «توافق پذیری» و «وجدان گرایی» هم اثر مستقیم مثبت و هم اثر غیرمستقیم مثبت (از طریق تقویت خانواده دوستی) نشان دادند. «گشودگی به تجربه» تنها از طریق افزایش خانواده دوستی اثر غیرمستقیم مثبت داشت.
- متغیر «خانواده دوستی» (به عنوان فضای عاطفی مثبت و حمایت گر در خانواده اصلی) نه تنها یک پیش بین قدرتمند مستقیم جهت گیری مثبت به ازدواج است، بلکه به عنوان مکانیسم میانجی کلیدی عمل می کند و نشان می دهد چگونه ویژگی های شخصیتی پایدار از طریق شکل دادن به کیفیت روابط خانوادگی، نگرش فرد به ازدواج را تحت تأثیر قرار می دهند.

چکیده

خانواده مقدس ترین نهاد اجتماعی و ازدواج مقدس ترین تصمیم هر فرد برای تشکیل خانواده است. لذا هدف اصلی پژوهش حاضر مدل یابی جهت گیری ازدواج براساس ویژگی های پنج گانه شخصیتی با میانجی گری خانواده دوستی بود. پژوهش حاضر توصیفی-همبستگی از نوع معادلات ساختاری بود. جامعه آماری پژوهش شامل تمامی دانشجویان مجرد دانشگاه های آزاد اسلامی استان اصفهان در سال ۱۴۰۱ بودند که باتوجه به تعداد متغیرهای پژوهش و روش های آماری مرسوم به روش تصادفی طبقه ای تعداد ۵۰۰ نفر نمونه (۳۰۳ دختر و ۱۹۷ پسر) به پرسشنامه های جهت گیری ازدواج (گوانجی، ۱۳۹۹)، ویژگی های شخصیت نئو فرم کوتاه (۱۹۸۵) و خانواده دوستی (هاشمی گرم دره، ۱۳۹۸) پاسخ دادند. تحلیل های همبستگی در نرم افزار اسپاس و تحلیل های مربوط به مدل سازی معادلات ساختاری در نرم افزار ایموس انجام شد. یافته ها حاکی از آن است که ویژگی شخصیتی روان رنجوری دارای اثر معکوس معنی دار و توافق پذیری، وظیفه شناسی و خانواده دوستی دارای اثر مثبت معنی دار بر جهت گیری ازدواج هستند. همچنین متغیرهای روان رنجوری، گشودگی به تجربه، توافق پذیری، وظیفه شناسی از

طریق متغیر میانجی خانواده دوستی دارای اثرات غیرمستقیم معنی‌دار بر جهت‌گیری ازدواج هستند. می‌توان نتیجه گرفت متغیر ویژگی شخصیتی نقش مهم و تاثیرگذاری در تبیین جهت‌گیری ازدواج دارد. هم‌چنین متغیر خانواده دوستی در بین دانشجویان مجرد به طور معناداری اثر شخصیت بر جهت‌گیری ازدواج را میانجی‌گری می‌کند.

کلیدواژه‌ها: جهت‌گیری ازدواج، ویژگی‌های شخصیت، خانواده دوستی

استناد به این مقاله: گوانجی، ف.، احمدی، ر. و غضنفری، ا. (۱۴۰۴). مدلیابی جهت‌گیری ازدواج براساس ویژگیهای پنجگانه شخصیتی با میانجیگری خانواده دوستی. خانواده پژوهی، ۲۱(۴)، ۱۸-۳۶. doi: 10.48308/jfr.2025.234891.1712

✉ نویسنده مسئول: rozgarden28@yahoo.com

مقدمه

در طول تاریخ زندگانی بشر، ازدواج^۱ به‌عنوان یکی از پیچیده‌ترین روابط انسانی است که بنیاد خانواده بر آن استوار است و به عنوان پدیده‌ای کاملاً عمومی در حیات اجتماعی تمام جوامع مورد تحلیل و بررسی قرار گرفته است که هرچند دستخوش تحولات بی‌شماری شده اما در کنار سایر نهادها، همچنان به بقای خود ادامه می‌دهد و یکی از مهم‌ترین تصمیمات زندگی است (مرزیالکوا^۲ و همکاران، ۲۰۲۳؛ وایت^۳ و همکاران، ۲۰۰۹). به رغم تداوم ارائه گزارش‌های فراگیر از کاهش نرخ ازدواج^۴ و افزایش سن ازدواج در اغلب کشورهای صنعتی جهان (ویلافبی^۵ و همکاران، ۲۰۱۲) و بحث بر سر تغییر و تنوع مسیرهای ازدواج و الگوهای جدید روابط از خلال یافته‌های پیمایش‌های ملی (مارتینز ریکو^۶ و همکاران، ۲۰۲۲)، هنوز برای اغلب افراد ازدواج یک هدف مهم است و اکثریت پرشماری از افراد انتظار دارند که روزی ازدواج کنند. در برابر دیدگاه‌های ضد ازدواج^۷، همچنان مزیت‌های روانشناختی و جامعه‌شناختی ازدواج از سوی صاحب‌نظران به استناد پژوهش‌های مختلف مورد تاکید قرار می‌گیرد (آماتو^۸، ۲۰۱۲). به همین منوال یکی از موضوعات مهم جوانان ایرانی بالاخص جامعه دانشجویی مسئله‌ی ازدواج و تاخیر در ازدواج^۹ و مسائل و مشکلات مربوط به این موضوع است، که دغدغه‌ی بسیاری از متخصصین جامعه‌شناس و روانشناس در حوزه‌ی جوانان شده است. این موضوع که جوانان چه نوع نگاه و جهت‌گیری نسبت به مساله‌ی ازدواج دارند بر انتخاب و یا عدم انتخاب گزینه‌ای برای ازدواج آن‌ها، تاثیر می‌گذارد. در همین راستا جوانان در جهت‌گیری به ازدواج^{۱۰}، به طور کلی به دو دسته‌ی خوشبین و بدبین تقسیم‌بندی می‌شوند. جهت‌گیری ازدواج، در واقع سنجش نگرش خوشبینانه یا بدبینانه‌ی افراد به مساله ازدواج است (گوانجی، ۱۳۹۹). میان جوانانی که در بحث جهت‌گیری ازدواج به دو گروه خوشبین و بدبین به ازدواج تقسیم‌بندی می‌شوند، تفاوت‌های بسیاری وجود دارد. اینکه افراد نسبت به تصمیم‌گیری مهمی مثل ازدواج دید مثبت یا منفی داشته باشند؛ می‌تواند از عوامل متعددی تاثیر بپذیرد. جهت‌گیری ازدواج، به مجموعه‌ای از نگرش‌ها، باورها، انتظارات و تمایلات فرد در فرآیند انتخاب همسر و شکل‌دهی به رابطه زناشویی اشاره دارد. پژوهش‌ها نشان داده‌اند که جهت‌گیری‌های مختلف ازدواج (مانند جهت‌گیری عقلانی، عاطفی، سنتی یا مدرن) می‌توانند تأثیرات عمیقی بر کیفیت زندگی زناشویی، رضایت زن و شوهری و حتی میزان طلاق داشته باشند (طیبنیا و همکاران، ۱۴۰۲). برای مثال، افرادی با جهت‌گیری عاطفی ممکن است بیشتر تحت تأثیر احساسات آنی قرار گیرند، در حالی که افراد با جهت‌گیری عقلانی معیارهای منطقی‌تری را در نظر می‌گیرند. با وجود اهمیت این موضوع، هنوز عوامل روان‌شناختی و اجتماعی تأثیرگذار بر شکل‌گیری این جهت‌گیری‌ها به طور جامع بررسی نشده‌اند و این خلأ پژوهشی نیاز به مطالعات بیشتری دارد (خلج‌آبادی فراهانی، ۱۴۰۰). از آن‌جا که جهت‌گیری فرد نسبت به ازدواج ریشه در نگرش‌های عمیق‌تر او دارد، این فرضیه مطرح می‌شود که خانواده‌دوستی^{۱۱} به عنوان یک سازه بنیادین می‌تواند نقش تعیین‌کننده‌ای در شکل‌دهی به خوش‌بینی یا بدبینی نسبت به نهاد ازدواج ایفا کند.

خانواده‌دوستی به عنوان متغیر میانجی در این پژوهش، یک سازه روان‌شناختی-اجتماعی پیچیده و چندبعدی محسوب می‌شود که در برگیرنده مجموعه‌ای از نگرش‌ها، ارزش‌ها و تمایلات فرد نسبت به نهاد خانواده است (ویلافبی و همکاران، ۲۰۲۰؛ هاشمی گرم‌دره، ۱۳۹۸). در برخی متون موجود در ادبیات این سازه از سه مؤلفه اصلی تشکیل شده است: نخست، گرایش مثبت به تشکیل خانواده که شامل تمایل فعال فرد برای

ازدواج و تشکیل کانون خانوادگی است؛ دوم، ارزش‌گذاری عمیق بر نهاد خانواده که به معنای درک اهمیت خانواده به عنوان هسته اصلی جامعه و منبع حمایت عاطفی-اجتماعی است؛ و سوم، تعهد بلندمدت به روابط زناشویی که بیانگر پایداری و استحکام در حفظ رابطه متأهلی است (شاهمرادی و همکاران، ۱۴۰۰).

تحقیقات نشان می‌دهند که خانواده‌دوستی فراتر از یک نگرش ساده، به عنوان یک سیستم اعتقادی سازمان‌یافته عمل می‌کند که بر کلیه جنبه‌های مربوط به ازدواج و زندگی خانوادگی تأثیر می‌گذارد (باسو و کومر^{۱۲}، ۲۰۲۲؛ روشنی، ۱۴۰۰). از دیدگاه نظری، این سازه ریشه در نظریه‌های دلبستگی بزرگسالان و تعهد رابطه‌ای دارد که بر اهمیت پیوندهای عاطفی پایدار تأکید می‌کنند. مطالعات طولی نشان داده‌اند افرادی که از سطح بالایی از خانواده‌دوستی برخوردارند، نه تنها در مرحله انتخاب همسر معیارهای دقیق‌تر و پایداری را مدنظر قرار می‌دهند، بلکه در طول زندگی مشترک نیز سطح بالاتری از رضایت زناشویی و پایبندی به رابطه را نشان می‌دهند (جوانمرد و همکاران، ۱۴۰۱). در بافت فرهنگی ایران، خانواده‌دوستی از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است و می‌تواند پل ارتباطی مهمی بین ویژگی‌های فردی و انتخاب‌های زناشویی باشد. یافته‌ها نشان می‌دهند افرادی که نمره بالایی در خانواده‌دوستی دارند، معمولاً جهت‌گیری‌های مسئولانه‌تری در ازدواج نشان می‌دهند که ویژگی‌هایی مانند تأکید بر ارزش‌های مشترک، توجه به ثبات بلندمدت رابطه و اولویت‌دهی به منافع خانوادگی بر تمایلات فردی را شامل می‌شود. این در حالی است که افراد با خانواده‌دوستی پایین ممکن است بیشتر تحت تأثیر عوامل مقطعی مانند جذابیت‌های ظاهری یا منافع کوتاه‌مدت قرار گیرند (ابراهیم و مهداد، ۱۳۹۸). اهمیت بررسی این متغیر به عنوان میانجی از آنجا ناشی می‌شود که می‌تواند مکانیسمی روان‌شناختی را توضیح دهد که از طریق آن ویژگی‌های شخصیتی پایدار، به نگرش‌ها و رفتارهای مرتبط با ازدواج تبدیل می‌شوند. این بررسی به ویژه در جامعه امروز ایران که در حال گذار از الگوهای سنتی به مدرن در ازدواج است، از اهمیت کاربردی بالایی برخوردار است و می‌تواند به طراحی مداخلات آموزشی و مشاوره‌ای مناسب در حوزه پیش از ازدواج کمک شایانی کند (اختیاری امیری و همکاران، ۱۴۰۰). در کنار متغیرهای اجتماعی، عوامل فردی و به ویژه ویژگی‌های شخصیتی نیز سهم تعیین‌کننده‌ای در شکل‌گیری نگرش‌های مرتبط با ازدواج و خانواده دارند (قربانخانی و همکاران، ۱۴۰۲). در ادبیات این حوزه از جمله عوامل بنیادین و تأثیرگذاری که می‌تواند هم بر جهت‌گیری ازدواج و هم بر سطح خانواده‌دوستی فرد مؤثر باشد، ویژگی‌های شخصیتی اوست.

مدل پنج عاملی شخصیت^{۱۳} به عنوان چارچوبی جامع و پذیرفته‌شده در روان‌شناسی شخصیت، پنج بعد اساسی را برای توصیف و تبیین تفاوت‌های فردی معرفی می‌کند که هر یک به شیوه‌های پیچیده‌ای بر جهت‌گیری ازدواج تأثیر می‌گذارند (برنت و گرینهل^{۱۴}، ۲۰۲۲). این ابعاد که شامل روان‌رنجوری^{۱۵}، برون-گرایی^{۱۶}، تجربه‌گرایی^{۱۷}، توافق‌پذیری^{۱۸} و وجدان‌گرایی^{۱۹} می‌شوند، نه تنها به صورت مستقیم بر نگرش‌های مرتبط با ازدواج اثر می‌گذارند، بلکه از طریق متغیرهای میانجی مانند خانواده‌دوستی نیز تأثیرات غیرمستقیم خود را اعمال می‌کنند (رز^{۲۰} و همکاران، ۲۰۲۳). در این میان، روان‌رنجورخویی به عنوان یکی از قوی‌ترین پیش‌بین‌کننده‌های جهت‌گیری ازدواج مطرح است، چرا که افراد با سطوح بالای این ویژگی معمولاً در روابط بین فردی خود اضطراب بیشتری تجربه می‌کنند و این اضطراب می‌تواند به شکل‌گیری جهت‌گیری‌های اجتنابی یا ترس‌محور در ازدواج منجر شود. از سوی دیگر، برون‌گرایی که با ویژگی‌هایی مانند جامعه‌پذیری، تحریک‌پذیری مثبت و گرایش به فعالیت‌های گروهی همراه است، معمولاً با جهت‌گیری‌های عاطفی‌تر و

هیجان‌محور در ازدواج مرتبط است (لیو^{۲۱} و همکاران، ۲۰۲۳). این ارتباط احتمالاً از طریق مکانیسم‌های مختلفی مانند نیاز به تحریک‌های هیجانی قوی‌تر یا تمایل به گسترش شبکه‌های اجتماعی عمل می‌کند. گشودگی به تجربه به عنوان بعد دیگری از شخصیت، با خلاقیت، کنجکاوی فکری و پذیرش تجربیات جدید مشخص می‌شود که می‌تواند در شکل‌دهی به جهت‌گیری‌های غیرسنجی در ازدواج نقش داشته باشد. افرادی که در این بعد نمره بالایی کسب می‌کنند، ممکن است معیارهای کم‌سنجی‌تر و انعطاف‌پذیری برای انتخاب همسر داشته باشند و کمتر تحت تأثیر هنجارهای اجتماعی قرار گیرند (بوچینگر^{۲۲} و همکاران، ۲۰۲۴). در مقابل، توافق‌پذیری که شامل ویژگی‌هایی مانند نوع‌دوستی، همکاری و اعتماد بین‌فردی است، معمولاً با جهت‌گیری‌های هماهنگ‌تر و سازگارانه‌تر در ازدواج همراه است. این ویژگی ممکن است از طریق تقویت مهارت‌های حل تعارض و افزایش تمایل به مصالحه، کیفیت روابط زناشویی را تحت تأثیر قرار دهد. وجدان‌مندی نیز به عنوان آخرین بعد این مدل، با ویژگی‌هایی مانند سازمان‌یافتگی، مسئولیت‌پذیری و خویشتنداری شناخته می‌شود که معمولاً با جهت‌گیری‌های عقلانی‌تر و محتاطانه‌تر در ازدواج مرتبط است. این افراد احتمالاً معیارهای دقیق‌تر و بلندمدت‌تری برای انتخاب همسر در نظر می‌گیرند و تصمیم‌گیری‌های آنها کمتر تحت تأثیر هیجانات آنی قرار دارد (رایت و جکسون^{۲۳}، ۲۰۲۳). نکته حائز اهمیت در این میان، نقش متغیر میانجی خانواده‌دوستی است که به نظر می‌رسد بتواند روابط بین ویژگی‌های شخصیتی و جهت‌گیری ازدواج را تعدیل کند. به عنوان مثال، تأثیر روان‌رنجور خوبی بر شکل‌گیری جهت‌گیری‌های اجتنابی ممکن است در افرادی که از سطح بالایی از خانواده‌دوستی برخوردارند، کاهش یابد. به عبارت دیگر، خانواده‌دوستی می‌تواند به عنوان یک عامل محافظتی در برابر تأثیرات منفی برخی ویژگی‌های شخصیتی عمل کند. از طرف دیگر، تأثیر مثبت وجدان‌مندی بر شکل‌گیری جهت‌گیری‌های عقلانی ممکن است در حضور سطح بالایی از خانواده‌دوستی تقویت شود (فرخی و سبزی، ۱۳۹۴). این تعامل پیچیده بین ویژگی‌های شخصیتی و خانواده‌دوستی نشان‌دهنده اهمیت بررسی این روابط در قالب مدل‌های جامع است که بتوانند هم تأثیرات مستقیم و هم غیرمستقیم این متغیرها را مورد توجه قرار دهند. در واقع، مدل‌یابی این روابط نه تنها به درک بهتر فرآیندهای روان‌شناختی مؤثر بر جهت‌گیری ازدواج کمک می‌کند، بلکه می‌تواند مبنای علمی برای طراحی مداخلات آموزشی و مشاوره‌ای در حوزه پیش از ازدواج فراهم آورد. پژوهش‌های زیادی به بررسی رابطه‌ی بین ازدواج و شخصیت افراد پرداخته‌اند. برای مثال ارکان و اوکار (۲۰۲۱) پژوهشی را تحت عنوان نقش‌های جنسیتی، ویژگی‌های شخصیتی و انتظارات زنان و مردان از ازدواج انجام دادند. نتایج حاصل از این پژوهش نشان داد که ویژگی‌های شخصیتی و نقش‌های جنسیتی پیش‌بینی‌کننده‌های قابل توجهی از انتظارات ازدواج زنان بودند. آشته و کرمی (۱۳۹۷) پژوهشی را تحت عنوان پیش‌بینی نگرش به ازدواج از طریق ویژگی‌های شخصیتی، سبک‌های دلبستگی و جو خانوادگی در دانشجویان دختر مجرد دانشگاه رازی کرمانشاه انجام دادند. نتایج نشان داد که مولفه‌های ویژگی‌های شخصیتی و جو خانوادگی توانایی پیش‌بینی نگرش به ازدواج را دارند. جهانگیری و شیردل (۱۳۹۳) در مقاله‌ی خود به بررسی رابطه بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه و تیپ‌های شخصیتی با نگرش به ازدواج در دانشجویان دانشگاه آزاد بجنورد پرداختند. نتایج نشان داد ویژگی‌های شخصیتی به طور معنی‌داری نگرش دانشجویان به ازدواج را پیش‌بینی می‌کند. در پژوهشی مشابه با عنوان پژوهش حاضر که با هدف پیش‌بینی نگرش جوانان مجرد به ازدواج براساس صفات شخصیتی صورت گرفته است؛ یافته‌ها حاکی از آن است که از بین صفات شخصیتی،

نوروزگرایی به صورت منفی و برونگرایی به صورت مثبت و معنادار نگرش جوانان مجرد به ازدواج را پیش‌بینی می‌کند (خوانساری و حسن‌زاده ۱۴۰۲). گوانجی نیز در بررسی مفهوم جهت‌گیری ازدواج با همبسته‌های آن اذعان می‌دارد که جهت‌گیری ازدواج با ویژگی‌های شخصیت (به‌جز روان‌رنجوری) رابطه معنادار دارد. این رابطه برای برونگرایی، توافق‌پذیری و وجدان‌گرایی منفی و معنادار و برای تجربه‌گرایی مثبت و معنادار است (گوانجی، ۱۳۹۹).

با توجه به مباحث مطرح شده، این پژوهش در پی ترسیم الگویی است که بتواند روابط پیچیده بین ویژگی‌های پایدار شخصیتی، نگرش‌های خانوادگی و جهت‌گیری‌های فردی در انتخاب همسر را تبیین کند. در این مدل نظری، ابعاد اصلی شخصیت به عنوان عوامل بنیادین و نسبتاً ثابتی در نظر گرفته می‌شوند که از طریق سازه روانی-اجتماعی خانواده‌دوستی، بر شکل‌گیری الگوهای انتخاب همسر تأثیر می‌گذارند. این مدل‌یابی از آن جهت حائز اهمیت است که می‌تواند نشان دهد چگونه ویژگی‌های درونی فرد ممکن است با تقویت یا تضعیف ارزش‌های خانوادگی، نگرش‌های او نسبت به ازدواج را شکل دهند. برای مثال، ممکن است فردی با ویژگی برون‌گرایی بالا، به دلیل تعاملات اجتماعی بیشتر، ارزش خانواده‌دوستی را بیشتر درونی کند و در نتیجه جهت‌گیری متعادل‌تری در انتخاب همسر داشته باشد. از سوی دیگر، فردی با روان‌رنجورخوبی بالا ممکن است به رغم داشتن ارزش‌های خانوادگی قوی، به دلیل اضطراب‌های درونی، جهت‌گیری‌های اجتنابی از خود نشان دهد. این پیچیدگی‌ها ضرورت بررسی دقیق این روابط را در چارچوب یک مدل جامع نشان می‌دهد. کاربردهای عملی این پژوهش می‌تواند در حوزه‌های مختلفی از مشاوره پیش از ازدواج تا برنامه‌ریزی‌های آموزشی نمایان شود. درک این روابط به مشاوران خانواده کمک می‌کند تا با شناخت بهتر ویژگی‌های شخصیتی مراجعان و ارزش‌های خانوادگی آنان، راهنمایی‌های هدفمندتری ارائه دهند. همچنین، نتایج این پژوهش می‌تواند مبنایی برای طراحی کارگاه‌های آموزشی باشد که به تقویت خانواده‌دوستی و تعدیل جهت‌گیری‌های نامناسب در ازدواج کمک می‌کنند. از منظر علمی نیز، این مطالعه با پر کردن خلأهای پژوهشی موجود در زمینه تعامل بین شخصیت و نگرش‌های خانوادگی، گامی مهم در توسعه دانش بومی در حوزه روان‌شناسی ازدواج محسوب می‌شود. بررسی این روابط در بافت فرهنگی ایران که در آن نهاد خانواده از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است، می‌تواند به تولید دانشی منجر شود که هم از نظر نظری غنی باشد و هم از نظر کاربردی قابلیت اجرایی داشته باشد. نوآوری این پژوهش در چند سطح قابل بررسی است. نخست آنکه به بررسی نقش میانجی خانواده‌دوستی می‌پردازد که تاکنون در پژوهش‌های مرتبط با ازدواج کمتر مورد توجه قرار گرفته است. این سازه به عنوان پلی بین ویژگی‌های فردی و انتخاب‌های زناشویی عمل می‌کند و می‌تواند بخشی از تناقض‌های موجود در پژوهش‌های پیشین را توضیح دهد. دوم آنکه این مطالعه با به کارگیری روش مدل‌یابی معادلات ساختاری، امکان بررسی همزمان روابط مستقیم و غیرمستقیم بین متغیرها را فراهم می‌آورد که به درک عمیق‌تر از مکانیسم‌های تأثیرگذار منجر می‌شود. سوم آنکه تمرکز بر نمونه ایرانی، این امکان را ایجاد می‌کند که یافته‌ها در بافت فرهنگی خاص جامعه ایران تفسیر شوند و از تعمیم‌های شتابزده مبتنی بر پژوهش‌های غربی جلوگیری شود. این امر به ویژه در حوزه ازدواج که شدیداً تحت تأثیر عوامل فرهنگی است، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. باتوجه به آنچه بیان شد سوال اصلی پژوهش حاضر این است که آیا ویژگی‌های پنج‌گانه شخصیتی با میانجی‌گری خانواده‌دوستی می‌توانند جهت‌گیری ازدواج را در افراد پیش‌بینی کنند؟ به عبارت دیگر، آیا

خانواده‌دوستی به عنوان یک مکانیسم روان‌شناختی-اجتماعی می‌تواند رابطه بین ابعاد شخصیت و الگوهای انتخاب همسر را تبیین کند؟

روش

روش تحقیق در پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی با روش تحلیل داده‌های معادلات ساختاری بود. که برای مطالعه نظری از کتابخانه‌ها و سایت‌های معتبر داخلی و خارجی و نیز برای جمع‌آوری داده‌ها از روش زمینه‌یابی با استفاده از پرسشنامه‌ها انجام شد. همچنین داده‌ها از دو حوزه آمار توصیفی به کمک نرم افزار Spss و حوزه آمار استنباطی با نرم افزار Amos قابل تحلیل بود. در پژوهش حاضر ویژگی‌های پنجگانه شخصیتی، متغیر مستقل، متغیر جهت‌گیری ازدواج در نقش متغیر وابسته و خانواده دوستی در حکم متغیر واسطه قرار گرفتند.

جامعه آماری پژوهش شامل تمامی دانشجویان دختر و پسر دانشگاه‌های آزاد اسلامی استان اصفهان در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ بودند. با توجه به اینکه دانشگاه‌های آزاد استان اصفهان به تعداد ۲۱ واحد دانشگاهی بود؛ با مراجعه به دفتر امور دانشجویی هر دانشگاه تعداد تقریبی دانشجویان مشخص گردید که در مجموع جامعه آماری این پژوهش حدود ۷۴۸۳۵ دانشجو بودند. روش نمونه‌گیری طبقه‌ای تصادفی نسبتی بود بدین معنا که با توجه به این که هر دانشگاه چند درصد از حجم کلی جامعه را به خود اختصاص می‌داد همان میزان نیز در حجم نمونه لحاظ شد و با توجه به درصد تعیین شده از دانشجویان هر دانشگاه به‌صورت تصادفی نمونه‌گیری به عمل آمد. حجم نمونه براساس فرمول کوکران^{۲۴} تعداد ۳۸۲ نفر تعیین گردید اما برای در نظر گرفتن احتمال ریزش یا وجود خطا در بعضی پرسشنامه‌ها و همچنین با توجه به تعداد متغیرهای مورد استفاده برای مدل سازی معادلات ساختاری تعداد افراد نمونه ۵۰۰ نفر در نظر گرفته شد. ملاک‌های ورود به پژوهش عبارتند از: دانشجویان شاغل به تحصیل در تمامی مقاطع تحصیلی دانشگاه‌های آزاد اسلامی استان اصفهان که مجرد باشند و هنوز فارغ‌التحصیل نشده باشند و ملاک‌های خروج از پژوهش عبارتند از: دانشجویانی که متاهل باشند و فارغ‌التحصیل شده باشند. این پژوهش دارای کد اخلاق IR.IAU.SHK. REC. 1402.007 از کمیته پژوهش دانشگاه آزاد شهرکرد می‌باشد. ابزار جمع‌آوری داده‌ها شامل چهار پرسشنامه به شرح زیر می‌باشد:

پرسشنامه جهت‌گیری ازدواج: برای اندازه‌گیری جهت‌گیری ازدواج در آزمودنی‌ها از پرسشنامه جهت‌گیری ازدواج گوانجی (۱۳۹۹) استفاده شده است. این پرسشنامه به صورت محقق‌ساخته در سال ۱۳۹۹ در قالب ۱۵ سوال ساخته شده است. نمره‌گذاری به صورت طیف لیکرت ۵ درجه‌ای انجام می‌شود که در تمامی سوالات نمره‌دهی به‌صورت مستقیم (و نه معکوس) می‌باشد. کاملاً موافقم بیشترین نمره (۵) و کاملاً مخالفم کمترین نمره (۱) را می‌گیرد. همسانی درونی این پرسشنامه در پژوهش گوانجی از طریق آلفای کرونباخ مساوی با ۰/۸۵ به‌دست آمد. هم‌چنین روایی همزمان آن با مقیاس جهت‌گیری زندگی مثبت و معنادار به‌دست آمد. لازم به ذکر است نمرات هر سوال با نمره کل همبستگی مثبت و معنادار داشت که نشانه‌ی روایی سازه است. در پژوهش حاضر میزان آلفای کرونباخ این پرسشنامه ۰/۹۷۹ گزارش شده است.

پرسشنامه ویژگی‌های شخصیت: پرسشنامه ویژگی‌های شخصیت نفوفرم کوتاه ۶۰ ماده‌ای که در این پژوهش استفاده شده توسط کاستا و مک کرا در سال ۱۹۸۵ معرفی شده است که بر روی یک مقیاس پنج درجه‌ای از کاملاً مخالف ۱= تا کاملاً موافق ۵= درجه‌بندی می‌شود که براساس تحلیل عاملی نمرات نئو در سال ۱۹۸۶ به دست آمده است. درخصوص پایایی عوامل نئو چندین مطالعه حاکی از آن است که زیرمقیاس‌های نئو همسانی خوبی دارند. اعتبار پرسشنامه: کاستا و مک کرا ضریب آلفای کرونباخ بین ۰/۶۸ (برای توافق پذیری) تا ۰/۸۶ (برای روان رنجوری) گزارش کرده‌اند. پرسشنامه‌ی نئو در ایران توسط گروسی هنجاریابی شده است. اعتبار این پرسشنامه با استفاده از روش آزمون یار آزمون به فاصله‌ی ۳ ماه به ترتیب ۰/۸۳، ۰/۷۵، ۰/۸۰، ۰/۷۹، ۰/۷۹ برای عوامل روان رنجوری، تجربه‌گرایی، توافق پذیری، برون‌گرایی و وجدان‌گرایی به دست آمده است، همچنین در پژوهش ملازاده ضریب پایایی آزمون، آزمون مجدد در فاصله‌ی ۳۷ روز در مورد ۷۶ نفر از فرزندان شاهد به ترتیب ۰/۸۳، ۰/۷۸، ۰/۷۳، ۰/۷۹ و ۰/۸۵ برای عوامل روان رنجوری، تجربه‌گرایی، توافق پذیری، برون‌گرایی و وجدان‌گرایی گزارش شده است. ضریب پایایی مقیاس‌های نئو در پژوهش حاضر به ترتیب ۰/۸۳۵، ۰/۵۱۵، ۰/۴۴۹، ۰/۸۵۶ و ۰/۸۵۰ به دست آمد که طبق ترتیب مربوط به مقیاس‌های روان رنجوری، برون‌گرایی، گشودگی، توافق پذیری و وجدان‌گرایی می‌باشد.

پرسشنامه خانواده‌دوستی: پرسشنامه‌ی خانواده دوستی (یوسفی و هاشمی گرم‌دره، ۱۳۹۸) یک ابزار ۱۳ سوالی است که طراحی آن مبتنی بر تجارب بالینی یوسفی در زمینه‌ی علاقه فرد به خانواده بوده است. این آزمون بر یک طیف ۵ درجه‌ای از کاملاً مخالفم=۱ تا کاملاً موافقم=۵ نمره‌گذاری شده است. این پرسشنامه حاوی دو خرده مقیاس دلبستگی به خانواده و گسستگی از خانواده می‌باشد. دراین پژوهش همسانی درونی این مقیاس ۰/۹۴ به دست آمده است. روایی محتوایی آن توسط متخصصین خانواده بررسی و تعداد سوالات به ۱۳ سوال کاهش یافته است. در مرحله‌ی بعد روایی صوری آن توسط ۱۰ نوجوان بررسی و تایید شد. جدول زیر نشانگر سوالات متعلق به خرده مقیاس‌های خانواده دوستی است که به همراه میزان همسانی درونی آورده شده است. لازم به ذکر است که در پژوهش حاضر میزان پایایی پرسشنامه خانواده دوستی ۰/۸۹۹ به دست آمد.

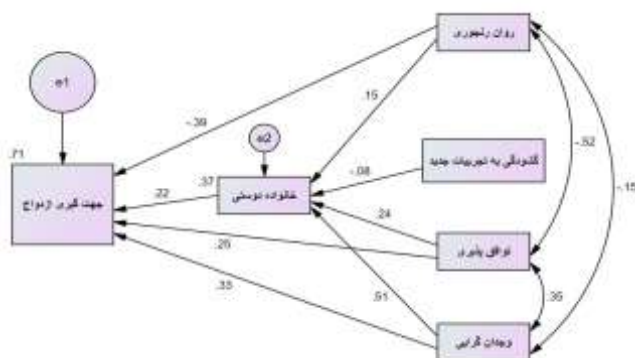
یافته‌ها

از تعداد ۵۰۰ نفر دانشجوی شرکت کننده در پژوهش ۳۰۳ نفر دختر و ۱۹۷ نفر پسر بودند. همچنین از میان شرکت‌کنندگان ۶۹ نفر دانشجوی مقطع کاردانی، ۲۵۴ نفر دانشجوی دوره کارشناسی، ۱۰۵ نفر دانشجوی مقطع کارشناسی ارشد و ۷۲ نفر دانشجوی مقطع دکتری بودند. میانگین و انحراف استاندارد سن شرکت‌کنندگان در پژوهش ۲۴/۸۹±۶/۴۲ بود. در جدول ۱ ضرایب همبستگی متغیرهای پژوهش با استفاده از آزمون همبستگی پیرسون و همچنین میانگین، انحراف استاندارد و مقادیر کجی و چولگی داده‌ها ارائه شده است.

جدول ۱- شاخص‌های توصیفی و همبستگی پیرسون متغیرهای پژوهش

۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	
						۱	۱. روان‌رنجوری
					۱	-۰/۰۹۳*	۲. برون‌گرایی
				۱	۰/۰۱۱	۰/۰۸۷	۳. گشودگی به تجربه
			۱	۰/۱۰۴*	۰/۰۸۶	-۰/۵۲۲**	۴. توافق‌پذیری
		۱	۰/۳۴۸**	۰/۰۷۶	-۰/۰۱۶	-۰/۱۵۰**	۵. وجدان
	۱	۰/۵۶۵**	۰/۳۳۶**	-۰/۰۲۸	۰/۰۵۶	-۰/۰۴۹	۶. خانواده دوستی
۱	۰/۵۱۱**	۰/۶۰۲**	۰/۶۴۷**	۰/۰۵۴	۰/۰۲۶	-۰/۵۸۵**	۷. جهت‌گیری ازدواج
۴۸/۲۸	۴۷/۰۶	۳۹/۸۲	۳۹/۲۱	۳۹/۵۵	۴۱/۰۲	۳۴/۳۴	میانگین
۱۷/۳۰	۱۲/۶۸	۱۰/۹۵	۱۱/۳۱	۶/۳۱	۶/۵۸	۱۰/۷۷	انحراف استاندارد
-۰/۲۶۲	-۰/۷۹۴	-۰/۵۸۳	-۰/۶۴۰	۰/۳۱۲	۰/۲۹۸	۰/۱۰۹	کجی
-۱/۴۸۲	-۰/۵۸۵	-۰/۰۵۶	-۰/۴۸۸	-۰/۴۲۶	-۰/۳۲۰	-۰/۶۸۱	چولگی
**P<۰/۰۵ و *P<۰/۰۱							

چنانچه قابل مشاهده است از میان ویژگی‌های شخصیت روان‌رنجوری با جهت‌گیری ازدواج همبستگی معنی‌دار منفی و توافق‌پذیری و وجدان‌گرایی همبستگی معنی‌دار مثبت داشته‌اند. همچنین بین خانواده دوستی و جهت‌گیری ازدواج همبستگی مثبت معنی‌دار وجود دارد. مقادیر کجی و چولگی نیز مفروضه نرمال بودن توزیع نمرات را تایید می‌کند. نتایج نشان دادند که عامل تورم واریانس برای متغیرهای روان‌رنجوری، برون‌گرایی، گشودگی به تجربه، توافق‌پذیری، وجدان‌گرایی و خانواده دوستی به ترتیب ۱/۴۲۰، ۱/۰۱۸، ۱/۰۲۵، ۱/۶۳۲، ۱/۵۵۸ و ۱/۵۸۲ و شاخص تحمل به ترتیب برابر با ۰/۷۰۴، ۰/۹۸۲، ۰/۹۷۶، ۰/۶۱۳، ۰/۶۴۲، ۰/۶۳۲ بوده است که نشان از عدم وجود هم خطی چندگانه دارد. مدل پیشنهادی اولیه پژوهش یک مدل اشباع شده بود که پس از حذف مسیرهای غیرمعنی‌دار مدل نهایی در قالب شکل ۱ ارائه شده است. قابل ذکر است که از میان ویژگی‌های شخصیت برون‌گرایی به دلیل اینکه با هیچ‌یک متغیرهای وابسته و واسطه مدل رابطه معنی‌داری نداشت از مدل حذف شد.

شکل ۱. مدل ساختاری ارتباط بین متغیرهای پژوهش در حالت استاندارد

جدول ۲ شاخص‌های برازش را نشان می‌دهد که حکایت از تایید و برازندگی مدل دارد.

جدول ۲- شاخص‌های برازش مدل پژوهش

شاخص	χ^2	df	P	χ^2/df	RMSEA	GFI	AGFI	CFI	NFI	IFI	TLI
مدل نهایی	۸/۳۵۸	۴	۰/۰۷۹	۲/۰۸۹	۰/۰۴۷	۰/۹۹۴	۰/۹۷۱	۰/۹۹۶	۰/۹۹۲	۰/۹۹۶	۰/۹۸۴

یافته‌های جدول ۳ به بررسی روابط مستقیم بین متغیرهای پژوهش به همراه سطح معنی‌داری آنها پرداخته است.

جدول ۳- روابط مستقیم متغیرهای پژوهش

متغیر مستقل	نوع اثر	متغیر وابسته	ضریب غیراستاندارد (B)	ضریب استاندارد (β)	خطای معیار (S.E)	نسبت بحرانی (C.R)	سطح معنی‌داری (P)
روان‌رنجوری	مستقیم	خانواده دوستی	۰/۱۷۵	۰/۱۴۸	۰/۰۴۹	۳/۵۵۳	۰/۰۰۱
گشودگی به تجربه	مستقیم	خانواده دوستی	-۰/۱۶۰	۰/۰۷۹	۰/۰۷۲	-۲/۲۳۴	۰/۰۲۶
توافق‌پذیری	مستقیم	خانواده دوستی	۰/۲۷۵	۰/۲۴۴	۰/۰۵۰	۵/۵۴۵	۰/۰۰۱
وجدان‌گرایی	مستقیم	خانواده دوستی	۰/۵۸۹	۰/۵۰۷	۰/۰۴۴	۱۳/۳۵۳	۰/۰۰۱
خانواده دوستی	مستقیم	جهت‌گیری ازدواج	۰/۳۰۱	۰/۲۲۱	۰/۰۴۱	۷/۲۵۹	۰/۰۰۱
وجدان‌گرایی	مستقیم	جهت‌گیری ازدواج	۰/۵۲۲	۰/۳۳۰	۰/۰۴۸	۱۰/۹۲۸	۰/۰۰۱
توافق‌پذیری	مستقیم	جهت‌گیری ازدواج	۰/۳۸۷	۰/۲۵۲	۰/۰۴۷	۸/۱۵۵	۰/۰۰۱
روان‌رنجوری	مستقیم	جهت‌گیری ازدواج	-۰/۶۳۲	-۰/۳۹۲	۰/۰۴۶	-۱۳/۶۰۷	۰/۰۰۱

بر اساس یافته‌های جدول ۳ از میان ویژگی‌های شخصیت تاثیر روان‌رنجوری ($\beta=۰/۱۴۸$ و $P<۰/۰۰۱$)، گشودگی به تجربه ($\beta=۰/۰۷۹$ و $P<۰/۰۰۱$)، توافق‌پذیری ($\beta=۰/۲۲۴$ و $P<۰/۰۰۱$) و وجدان‌گرایی ($\beta=۰/۵۰۷$ و $P<۰/۰۰۱$) بر خانواده دوستی معنی‌دار است. همچنین از میان ویژگی‌های شخصیت وجدان-گرایی ($\beta=۰/۳۳۰$ و $P<۰/۰۰۱$)، توافق‌پذیری ($\beta=۰/۲۵۲$ و $P<۰/۰۰۱$) و روان‌رنجوری ($\beta=-۰/۳۹۲$ و $P<۰/۰۰۱$) بر جهت‌گیری ازدواج تاثیر معنی‌دار دارند. در نهایت متغیر خانواده دوستی بعنوان متغیر میانجی با خانواده دوستی رابطه معنی‌دار دارد ($\beta=۰/۲۲۱$ و $P<۰/۰۰۱$). جدول ۴ ضرایب غیرمستقیم بین متغیرهای پژوهش را نشان داده است.

جدول ۴- ضرایب مسیر غیرمستقیم پیش‌بینی جهت‌گیری ازدواج

سطح معنی‌داری	β	مسیر		
		متغیر واسطه	متغیر ملاک	متغیر پیش‌بین
۰/۰۰۱	۰/۰۲۳	خانواده دوستی	جهت‌گیری ازدواج	گشودگی به تجربه
۰/۰۲۱	-۰/۰۱۸	خانواده دوستی	جهت‌گیری ازدواج	روان‌رنجوری
۰/۰۰۱	۰/۰۵۴	خانواده دوستی	جهت‌گیری ازدواج	توافق‌پذیری
۰/۰۰۱	۰/۱۱۲	خانواده دوستی	جهت‌گیری ازدواج	وجدان‌گرایی

نتایج جدول ۴ نشان داده است که از میان ویژگی‌های شخصیت روان‌رنجوری، گشودگی به تجربه، توافق-پذیری و وجدان‌گرایی از طریق خانواده دوستی جهت‌گیری ازدواج را پیش‌بینی می‌کنند.

بحث و تفسیر

هدف اصلی پژوهش حاضر مدل‌یابی جهت‌گیری ازدواج براساس ویژگی‌های پنج‌گانه شخصیتی با میانجی-گری خانواده دوستی بود. طبق نتایج بدست آمده ویژگی شخصیتی روان‌رنجوری دارای اثر معکوس معنی‌دار و توافق‌پذیری، وظیفه‌شناسی و خانواده دوستی دارای اثر مثبت معنی‌دار بر جهت‌گیری ازدواج هستند. نیز متغیرهای روان‌رنجوری، گشودگی به تجربه، توافق‌پذیری، وظیفه‌شناسی از طریق متغیر میانجی خانواده دوستی دارای اثرات غیرمستقیم معنی‌دار بر جهت‌گیری ازدواج هستند. در ادامه این بخش به تبیین و بررسی هریک از این روابط پرداخته شده است.

یکی از یافته‌های مطالعه حاضر این بود که روان‌رنجوری بر جهت‌گیری ازدواج دانشجویان اثر معکوس و معناداری دارد. به این صورت که هرچه میزان روان‌رنجوری بیشتر باشد؛ جهت‌گیری ازدواج بدبینانه‌تر می‌شود. این یافته با پژوهش‌های ارکان و اوکار (۲۰۲۱)؛ (خوانساری و حسن‌زاده ۱۴۰۲) همسو بود و با پژوهش‌های گوانجی (۱۳۹۹)، جهانگیری و شیردل (۱۳۹۳) ناهم‌سویی نتایج دارد. در تبیین این یافته پژوهشی می‌توان ادعان داشت، غالباً افراد روان‌رنجور، ناراحت، خشمگین، مضطرب، دارای مزاج منفی و مستعد ابتلا به افسردگی هستند. این خصوصیت‌ها افراد را بیشتر به سمت تجربه‌ی هیجانات منفی سوق خواهد داد. این افراد معمولاً به معضل عدم ثبات هیجانات گرفتارند (زارعان، ۱۳۹۲). برخورداری از سطح اضطراب بالا، خلق پایین و میزان بالایی از عواطف منفی و آسیب‌زا می‌تواند بر برانگیختگی جنسی در افراد روان‌رنجور اثر سوء بگذارد و میزان تمایلات جنسی را کاهش دهد (یوسفی و کریم‌نژاد، ۱۳۹۳). روان‌رنجورها در ارتباط با محیط اجتماعی و روابط انسانی و حتی مسائل شخصی دچار تنیدگی، افسردگی و ویژگی‌های منفی دیگری می‌شوند. این ویژگی‌ها هم بر روابط بین فردی و هم بر نگرش و بینش فرد به مسائل مختلف زندگی تأثیر سوء و منفی دارد. بنابراین چنین فردی دیدگاه منفی نسبت به خود، زندگی و دیگران پیدا می‌کند و رفته‌رفته شور و نشاط و انگیزه و امید نسبت به آینده را از دست می‌دهد (شیرزادفر و همکاران، ۱۳۹۹). این نتایج بیانگر تأیید رابطه بین روان‌رنجوری و جهت‌گیری بدبینانه به ازدواج است. چراکه با توجه به خصوصیات مشهور روان‌رنجورها، این افراد معمولاً چالش‌های زیادی در ارتباطات نزدیک خود با دیگران را دارند و از آنجایی که میل کمی به برقراری روابط احساسی، جنسی و تجربه‌ی عواطف مثبت دارند؛ جهت‌گیری منفی‌تری به ازدواج پیدا می‌کنند.

توافق‌پذیری بر جهت‌گیری ازدواج دانشجویان اثر مستقیم معناداری دارد. به این صورت که هرچه توافق-پذیری بیشتر باشد جهت‌گیری ازدواج خوش‌بینانه‌تر می‌شود. این نتیجه با نتایج پژوهش‌های ارکان و اوکار (۲۰۲۱)؛ (خوانساری و حسن‌زاده ۱۴۰۲) همخوانی و هم‌سویی دارد و نیز با پژوهش گوانجی (۱۳۹۹) و آشته و کرمی (۱۳۹۷) ناهم‌سو می‌باشد. در تبیین نتیجه‌ی به دست آمده می‌توان گفت افراد توافق‌پذیر، افرادی هستند که به دیگران اعتماد و حسن‌نیت دارند، مخلص و بی‌ریا هستند، به گونه‌ای سخاوتمندانه به منافع دیگران اهمیت می‌دهند، در تعارضات بین فردی پرخاشگری‌شان را به خوبی کنترل کرده و برای بخشیدن و

فراموش کردن خطاها آمادگی دارند؛ این افراد مطیع بوده و فروتنی و تعادل خود را حفظ می‌کنند، همچنین، به خوبی دیگران را درک کرده و افرادی واقع‌بین‌اند که تصمیم‌های منطقی را بر اساس واقعیت‌های موجود اتخاذ می‌کنند (فاضل و همکاران، ۱۳۹۰) و این افراد متواضع و فروتن بوده و برای فعالیت‌ها و مناسبات اجتماعی، مناسب‌ترند. بی‌شک صفت توافق‌پذیری برای به‌دست آوردن و نگه‌داشتن مردم ویژگی سودمندی است که باعث می‌شود این افراد نسبت به افراد فاقد توافق‌پذیری، به مراتب بهتر عمل کنند (قربانخانی و همکاران، ۲۰۲۴). با این تفاسیر اینگونه به‌نظر می‌رسد که این افراد، احتمالاً جهت‌گیری مثبت‌تر و خوشبینانه‌تری به ازدواج دارند.

وجدان‌گرایی بر جهت‌گیری ازدواج دانشجویان اثر مستقیم معناداری دارد. به این صورت که هرچه وجدان‌گرایی بیشتر باشد جهت‌گیری ازدواج خوش‌بینانه‌تر می‌شود. این یافته در همسویی با نتایج یافته‌های رکان و اوکار (۲۰۲۱)؛ (خوانساری و حسن‌زاده ۱۴۰۲) همخوانی و همسویی دارد و نیز با پژوهش گوانجی (۱۳۹۹) و آشته و کرمی (۱۳۹۷) ناهمسو می‌باشد. در تبیین این یافته می‌توان اذعان داشت که فرد وجدان‌گرا یا وظیفه‌شناس دارای هدف و خواسته‌ای قوی و ازپیش تعیین شده است، که این شاخص منجر به یک نگرش مثبت نسبت به سایر امورات از جمله ازدواج خواهد شد (جهانگیری و شیردل، ۱۳۹۳). افراد وظیفه‌شناس افرادی هستند که در طول رشد یاد می‌گیرند که چگونه با آرزوهایشان کنار بیایند، با وجدان و هدفمند همچنین با اراده و مصمم هستند، بنابراین به‌دنبال ایده‌آل‌هایی که ممکن است احتمال وقوع آنها کم باشد، نیستند و بیشتر به اینکه چطور باید به آرزوهایشان برسند فکر و برنامه‌ریزی می‌کنند. این افراد طبق نظریه روان‌کاوی فروید، فراخود بزرگتری دارند، در نتیجه هرگاه عملی مخالف با اخلاقیات انجام دهد یا حتی فکر انجام آن را داشته باشد، احساس گناه و شرم بیشتری نسبت به سایر افراد خواهند داشت (آرمیده و رضاخانی، ۱۳۹۸). با توجه به جمع‌بندی موارد مذکور به نظر می‌آید افراد برخوردار از وظیفه‌شناسی نسبت به آینده هدفمندتر و با برنامه‌ریزی بیشتری گام برمی‌دارند و چون چارچوب شناسی قوی در مسائل مختلف زندگی دارند، ارضای نیازهای خود را در چارچوب و بستر اخلاقی مثل ازدواج ببینند و در نتیجه جهت‌گیری خوشبینانه‌تری به ازدواج داشته باشند. خانواده دوستی بر جهت‌گیری ازدواج دانشجویان اثر مستقیم معناداری دارد. به این صورت که هرچه خانواده دوستی بیشتر باشد، جهت‌گیری ازدواج را خوشبینانه‌تر می‌سازد. این نتایج با پژوهش خوانساری و حسن‌زاده (۱۴۰۲)، آشته و کرمی (۱۳۹۷) و نعیمی و همکاران (۱۳۹۳) همسو و با پژوهش گوانجی (۱۳۹۹) ناهمسو می‌باشد. در تبیین این یافته می‌توان چنین اذعان کرد که فرد عواطف و حالات هیجانی خود را از خانواده به ارث می‌برد و ارزش‌ها و ویژگی‌های خانواده را در خود درونی می‌کند و شخصیت و الگوهای رفتاری خود را در رابطه با سایرین شکل می‌دهد (نعیمی و همکاران، ۲۰۱۵). تحلیل مسیرها نشان می‌دهد که خانواده‌دوستی نه تنها به عنوان یک متغیر مستقل تأثیرگذار بر جهت‌گیری ازدواج عمل می‌کند، بلکه نقش کلیدی به عنوان مکانیسم میانجی در انتقال تأثیر ابعاد مختلف شخصیت دارد. در مورد روان‌رنجوری، دو مسیر تأثیر متمایز مشاهده شد: از یک سو تأثیر مستقیم منفی بر جهت‌گیری ازدواج که نشان‌دهنده تمایل افراد روان‌رنجور به اجتناب از تعهدات زناشویی است و از سوی دیگر تأثیر غیرمستقیم از طریق تضعیف خانواده‌دوستی. این یافته حاکی از آن است که افراد با روان‌رنجوری بالا هم مستقیماً و هم به واسطه کاهش ارزش‌گذاری بر نهاد خانواده، جهت‌گیری‌های منفی‌تری نسبت به ازدواج نشان می‌دهند. در مقابل، توافق‌پذیری

و وجدان‌مندی عمدتاً از طریق مکانیسم‌های غیرمستقیم و با واسطه‌گری خانواده‌دوستی بر جهت‌گیری ازدواج تأثیر گذاشته‌اند. این الگو نشان می‌دهد که این ویژگی‌های شخصیتی احتمالاً با تقویت ارزش‌های خانوادگی و افزایش تمایل به تعهد بلندمدت، زمینه را برای شکل‌گیری جهت‌گیری‌های مثبت نسبت به ازدواج فراهم می‌کنند. نکته جالب توجه در مورد گشودگی به تجربه این بود که علی‌رغم عدم وجود رابطه مستقیم معنادار با جهت‌گیری ازدواج، این بعد شخصیتی از طریق افزایش خانواده‌دوستی توانسته تأثیر غیرمستقیم مثبتی بر جهت‌گیری ازدواج داشته باشد. این یافته نشان می‌دهد که افراد گشوده به تجربه ممکن است با وجود پذیرش ارزش‌های نوین، در صورتی که خانواده‌دوستی بالایی داشته باشند، جهت‌گیری مثبتی نسبت به ازدواج نشان دهند (آشته و کرمی، ۱۳۹۷). الگوی کلی این روابط از نظریه سیستم‌های زیست-روان-اجتماعی برونفبرنر حمایت می‌کند که بر تعامل پیچیده بین ویژگی‌های فردی و ارزش‌های اجتماعی تأکید دارد. در این چارچوب، خانواده‌دوستی به عنوان یک سیستم ارزشی اجتماعی-فرهنگی عمل می‌کند که می‌تواند تأثیر ویژگی‌های شخصیتی را تعدیل یا تقویت نماید. این یافته‌ها از یک سو بر اهمیت در نظر گرفتن متغیرهای میانجی در مطالعات مربوط به ازدواج تأکید دارد و از سوی دیگر نشان می‌دهد که مداخلات آموزشی و مشاوره‌ای می‌توانند با تمرکز بر تقویت خانواده‌دوستی، به تعدیل تأثیرات منفی برخی ویژگی‌های شخصیتی بر نگرش به ازدواج کمک کنند.

اجرای این پژوهش با چالش‌های متعددی مواجه شد که می‌تواند در تفسیر نتایج مدنظر قرار گیرد. از جمله این چالش‌ها می‌توان به دشواری در دستیابی به نمونه‌ای متوازن از نظر جنسیت و رشته‌های تحصیلی اشاره کرد که ممکن است بر تعمیم‌پذیری یافته‌ها تأثیر گذاشته باشد. همچنین ابزار اندازه‌گیری متغیر خانواده‌دوستی به دلیل نوپا بودن این سازه در ادبیات پژوهشی داخلی نیاز به اعتبارسنجی بیشتری دارد. کنترل کامل متغیرهای مداخله‌گر مانند تجربیات قبلی رابطه و تأثیر خانواده گسترده امکان‌پذیر نبود و ماهیت مقطعی مطالعه نیز امکان بررسی تغییرات طولی در جهت‌گیری ازدواج را فراهم نکرد.

یافته‌های این پژوهش می‌تواند مبنای ارزشمندی برای طراحی برنامه‌های مداخله‌ای در حوزه مشاوره پیش از ازدواج باشد. پیشنهاد می‌شود کارگاه‌های آموزشی برای تقویت خانواده‌دوستی در بین جوانان طراحی شود و برنامه‌های مشاوره‌ای با توجه به ویژگی‌های شخصیتی مراجعان شخصی‌سازی گردد. برای توسعه این خط پژوهشی، انجام مطالعات طولی به منظور بررسی تحول جهت‌گیری ازدواج در طول زمان و طراحی ابزارهای بومی برای سنجش خانواده‌دوستی پیشنهاد می‌شود. همچنین بررسی نقش واسطه‌گری متغیرهای دیگری مانند سبک‌های دل‌بستگی و انجام پژوهش‌های کیفی برای درک عمیق‌تر تجارب ذهنی افراد می‌تواند به غنای این حوزه کمک کند. با وجود محدودیت‌های موجود، این پژوهش گام مهمی در جهت تبیین عوامل مؤثر بر جهت‌گیری ازدواج محسوب می‌شود و نشان می‌دهد که مداخلات روان‌شناختی در حوزه ازدواج باید به تعامل پیچیده بین ویژگی‌های فردی و ارزش‌های خانوادگی توجه ویژه‌ای داشته باشند.

سپاسگزاری: بدین‌وسیله از دانشجویان دانشگاه‌های آزاد اسلامی استان اصفهان که در این پژوهش شرکت کردند، تشکر و قدردانی می‌گردد.

پی‌نوشت‌ها

1. marriage	13. Five-Factor Model
2. Merzlyakova	14. Bernet & Greenhill
3. Waite	15. Neuroticism
4. marriage rate	16. Extraversion
5. Willoughby	17. Openness to experience
6. Martínez-Rico	18. Agreeableness
7. The opposite view of marriage	19. Conscientious
8. Amato	20. Rose
9. delay in marriage	21. Liu
10. marriage-orientation	22. Buchinger
11. family friendship	23. Wright & Jackson
12. Basu & Kumar	24. Cochran

منابع

- Ahangar, T., Barzegar Ali, A., & Davaei, A. (2022). The role of personality traits in premarital counseling and stable marriage. *Scientific Journals Management System. Culture of Counseling and Psychotherapy*, 15(58), 29-68. <https://doi.org/10.22054/qccpc.2023.70328.3024> [in Persian]
- Amato, P. R. (2012). Unhinged: Love, Marriage, and the Continuing War over Family Values. *Contemporary Sociology*, 41(4), 470-473. <https://doi.org/10.1177/0094306112449613g>
- Armideh, R., & Rezakhani, S. D. (2019). Predicting marriage expectations based on attachment styles and personality characteristics. *Woman and Society (Sociology of Women)*, 10(4 (Serial 40)), 223-243. <https://dorl.net/dor/20.1001.1.20088566.1398.10.40.9.4> [in Persian]
- Ashteh, K., & Karami, J. (2018). Predicting attitudes toward marriage through personality traits, attachment styles, and family atmosphere in single female students of Razi University of Kermanshah. *Rooyesh-e-Ravanshenasi*, 7(11), 355-374. <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.2383353.1397.7.11.2.1> [in Persian]
- Bernet, W., & Greenhill, L. L. (2022). The Five-Factor Model for the Diagnosis of Parental Alienation. *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 61(5), 591-594. <https://doi.org/10.1016/j.jaac.2021.11.026>
- Buchinger, L., Entringer, T. M., Richter, D., Wagner, G. G., Gerstorf, D., & Bleidorn, W. (2024). Codevelopment of life goals and the Big Five personality traits across adulthood and old age. *Journal of personality and social psychology*, 126(2), 346-368. <https://doi.org/10.1037/pspp0000477>
- Ebrahimi, M., & Mehdad, F. (2019). A qualitative study of the social contexts of girls' tendency to premarital relationships (case study: female students in Urmia dormitory). *Social Studies and Research in Iran*, 8(2), 353-378. <https://doi.org/10.22059/jisir.2019.269181.771> [in Persian]
- Ektiyari Amiri, R., Haji Hasani, M., & Raeisi, S. (2021). Comparison of physical and mental health in single and married students of Shahrekord University: Controlling the effect of personality traits. *Health Promotion Management*, 10(6), 42-53. <http://jhpm.ir/article-1-1243-fa.html> [in Persian]
- Farrokhi, E., & Sabzi, N. (2015). Happiness and perception of family communication patterns: The mediating role of psychological capital. *Developmental Psychology: Iranian Psychologists*, 11(43), 313-324. <https://www.sid.ir/paper/101527/fa> [in Persian]

- Gavanji, F. (2020). Predicting marriage orientation based on personality traits, perception of parental marital conflicts, and family intimacy with the moderating role of child abuse experience among youth in Isfahan. Master's Thesis. Department of Psychology. Faculty of Educational Sciences. Islamic Azad University, Khorasgan Branch. [in Persian]
- Ghorban Khani, M., Salehi, K., Khodaei, E., Moghaddam Zadeh, A., & Dehghani, M. (2022). An indicator system for measuring teaching readiness in elementary school: A systematic review study. *Scientific Quarterly of Research in School and Virtual Learning*, 10(1), 109-125. <https://doi.org/10.30473/etl.2022.61342.3646> [in Persian]
- Ghorban Khani, M., Salehi, K., Khodaei, E., Moghaddam Zadeh, A., & Dehghani, M. (2023). Developing a competency assessment framework in the teaching profession: Applying a mixed-method approach. *Teacher Professional Development*, 8(4), 1-25. <https://doi.org/10.48310/tpd.2024.15451.1573> [in Persian]
- Ghorbankhani, M. , Salehi, K. , Khodaie, E. , Moghadamzadeh, A. & Dehghani, M. (2024). Development of a Competency Assessment Framework in Teaching Profession: Applying a Mixed Approach. *Teacher Professional Development*, 8(4), 1-25.
- Ghorbankhani, M. , Salehi, K. , Khodaie, E. , Moghadazadeh, A. & Dehghani, M. (2022). A System of Indicators for Assessing the Teacher Readiness in Primary Education: a Systematic Review. *Research in School and Virtual Learning*, 10(1), 109-125. <https://doi.org/10.30473/etl.2022.61342.3646>
- Ghorbankhani, M., Mousavian, S., Shahriari Mohammadi, A., & Salehi, K. (2024). Enhancing disaster preparedness: Developing competencies for military physicians in risk reduction. *International Journal of Disaster Risk Reduction*, 103, 104321.
- Hashemi Garm Dareh, S. B. (2019). Investigating the effectiveness of wisdom-based training on resilience, social skills, family intimacy, and spiritual health of adolescent girls in Isfahan. Master's Thesis. Department of Psychology. Faculty of Educational Sciences. Islamic Azad University, Khorasgan Branch. [in Persian]
- Jahangiri, A., & Shirdel, M. (2014). Investigating the relationship between early maladaptive schemas and personality types with attitude toward marriage in students of Azad University of Bojnourd. Conference on Behavioral Sciences and Social Studies. <https://civilica.com/doc/421160/> [in Persian]
- Javanmard, K., Zini Hasanvand, & Seif Hadith, N. (2022). Analyzing the consequences of friendly relationships between male and female students using qualitative and grounded theory analysis (case study of students of Ayatollah Boroujerdi University). *Social Psychology Research*, 12(47), 1-32. <https://doi.org/10.22034/spr.2022.368935.1791> [in Persian]
- Khalajabadi Farahani, F. (2021). The importance of marriage and its determinants with emphasis on the role of attitude and premarital sexual experience among female university students in Tehran. *Population Studies Quarterly*, 7(1), 3-34. <https://doi.org/10.22034/jips.2021.243444.1075> [in Persian]
- Khalajabadi Farahani, F. (2022). The Importance of Marriage and its Determinants; Emphasizing the Role of Sexual Attitude and Experience before Marriage among Female College Students in Tehran. *Iranian Population Studies*, 7(1), 3-34. (Persian).
- Liu, M., Li, L., Xiao, Y., Wang, X., Ye, B., Wang, X., & Geng, F. (2023). The psychological mechanism underlying neuroticism on divorce proneness: The chain mediating roles of negative partner support and couple burnout and the moderating role of economic level. *Journal of affective disorders*, 327, 279–284.
- Martínez-Rico, G., Simón, C., Cañadas, M., & Mcwilliam, R. (2022). Support Networks and Family Empowerment in Early Intervention. *International journal of environmental research and public health*, 19(4), 2001. <https://doi.org/10.3390/ijerph19042001>

- Merzlyakova, S., Golubeva, M., & Bibarsova, N. (2023). Ideas about the Ideal Marriage Partner Depending on the Moral Orientation. *The European Journal of Social and Behavioural Sciences*, 32(1), 50-61. <https://doi.org/10.15405/ejsbs.331>
- Mohammadiyan Kansari, M., & Hassanzadeh, A. A. (2023). Predicting attitudes of single youth toward marriage based on personality traits and perfectionism. *Applied Family Therapy*, 4(2), 156-172. <https://www.doi.org/10.22034/aftj.2023.339908.1548> [in Persian]
- Naeimi, Gh., Pirsaqi, F., Bashirpour, M., & Akbari, Z. (2014). The role of components of family of origin health and dimensions of self-differentiation in predicting marriage inclination in students. *Culture of Counseling and Psychotherapy*, 6(21), 87-107. <https://doi.org/10.22054/qccpc.2015.4190> [in Persian]
- Rose, L., Miller, J. D., & Lynam, D. R. (2023). Validation of the Five-Factor Model Antagonistic Triad Measure. *Assessment*, 30(3), 782-797.
- Roshan, S. (2021). The role of parents' marital interactions and their training regarding marriage in predicting children's attitudes toward marriage. *Islamic Women and Family Research Journal*, 9(25), 175-198. <https://www.sid.ir/paper/1031735/fa> [in Persian]
- Sanaei Zaker, B. (1999). The role of families of origin in the marriage of children. *Counseling Research (New and Research in Counseling)*, 1(1-2), 21-46. <https://sid.ir/paper/420399/fa> [in Persian]
- Shahmoradi, S., Aghababaei, R., & Habibi, Z. (2021). The relationship between communication patterns and emotional atmosphere of the family of origin with attitude toward marriage: The mediating role of differentiation. *Applied Psychological Research Quarterly*, 3(12), 289-305. <https://doi.org/10.22059/japr.2021.322585.643821> [in Persian]
- Shirzadfar, A., Abbasi, Gh., & Hassanzadeh, R. (2020). The effectiveness of premarital education based on communication training program on decision-making problems in spouse selection and attitude toward marriage among children of divorce. *Social Health*, 7(3), 289-298. <https://doi.org/10.22037/ch.v7i3.25544> [in Persian]
- Tayeb Nia, M. S., Kardavan, R., & Yaraqi, S. (2023). A qualitative typology of attitudes toward marriage among single students of Isfahan universities. *Applied Sociology*, 34(2), 101-122. https://jas.ui.ac.ir/article_27574.html [in Persian]
- Waite, L. J., Luo, Y., & Lewin, A. C. (2009). Marital happiness and marital stability: Consequences for psychological well-being. *Social Science Research*, 38(1), 201-212. <https://doi.org/10.1016/j.ssresearch.2008.07.001>
- Willoughby, B. J., Yorgason, J., James, S., & Kramer Holmes, E. (2021). What Does Marriage Mean to Us? Marital Centrality among Newlywed Couples. *Journal of Family Issues*, 42(7), 1631-1654. <https://doi.org/10.1177/0192513X20949905>
- Wright, A. J., & Jackson, J. J. (2023). Do changes in personality predict life outcomes?. *Journal of personality and social psychology*, 125(6), 1495-1518. <https://doi.org/10.1037/pspp0000472>
- Yousefi, Z., & Karim Nejad, R. (2018). The effectiveness of compassion-based marital education on improving family relationships, marital conflicts, forgiveness, and intimacy of deaf and hard-of-hearing couples in Isfahan. *Women and Family Studies*, 6(2), 5-6. <https://www.doi.org/10.22051/jwfs.2017.15408.1452> [in Persian]
- Zarean, M. (2013). Family success and the influence of the family of orientation on it. *Strategic Studies of Women*, 15(59), 191-228. <https://dorl.net/dor/20.1001.1.20082827.1392.15.59.6.5> [in Persian]